

Børne- og Ungepolitikken i Kerteminde Kommune 2012-2015

Indholdsfortegnelse

Forord	s. 3
Vision	s. 5
1. Børnesyn – sådan ses og mødes børn og unge	s. 6
2. Børn- og ungepolitik	s. 9
2.1 Forældre, netværk og lokalsamfund	s. 9
2.2 Den spæde bekymring	s. 11
2.3 Mangfoldighed og forskellighed	s. 12
2.4 Børns og unges potentiale	s. 14
2.5 Sundhed og sunde valg	s. 16

Forord

Kære forældre, børn, unge, medarbejdere, ledere og andre med interesse for børn og unge i Kerteminde Kommune.

Det er med glæde, at jeg indleder den reviderede Børne- og Ungepolitik for Kerteminde Kommune, der vil sætte retningen for arbejdet på børne- og ungeområdet frem til 2015. Det er anden gang i Kerteminde Kommunes korte historie, at brugere, ansatte og politikere på børne- og ungeområdet har samarbejdet om at formulere de målsætninger, som skal gælde for en 4-årig periode. Resultatet er blevet en realistisk og tidssvarende politik under visionen:

Glade livsduelige børn og unge har hele verden som legeplads!

Politikken opstiller fem målsætninger, der vil blive arbejdet på at indfri i de kommende år.

Vores vision er at støtte børn og unges udvikling, så de trives og erhverver sig de kundskaber og færdigheder, der er nødvendige for, at de som voksne kan skabe sig et godt liv både i det nære samfund og i en global verden. Det tror vi på, at vi kan opnå ved at styrke det fælles ansvar for børnene og de unges udvikling og trivsel, ved at styrke den tidlige opsporing af børn og unge, der ikke trives, ved at styrke inklusionen, så flest muligt børn og unge kan bevare deres netværk, ved at tage udgangspunkt i det enkelte barn eller unges potentiale og ved at styrke børn og unges psykiske og fysiske sundhed.

Vi har valgt at indlede Børne- og Ungepolitikken med en beskrivelse af det børnesyn og de metoder, alle medarbejdere på børne- og ungeområdet skal bruge i arbejdet med børnene og de unge. Det valg har vi truffet, fordi børnesynet og de fælles metoder er fundamentet for politikken vision, målsætninger og mål.

Børne- og Ungepolitikken gælder for alle børn og unge i Kerteminde Kommune mellem 0 og 18 år. Det betyder, at den indsats, vi yder i kommunens tandpleje, sundhedspleje, dagpleje, daginstitutioner og skoler til de mange børn og unge, skal hænge sammen med den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte - herunder børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. Det betyder igen, at de rammer, vi tilbyder, er så rummelige, at flest muligt af kommunens børn og unge kan inkluderes.

Udgangspunktet for vores Børn- og Ungepolitik er, at forældrene er de vigtigste samarbejdspartnere og samtidigt eksperter i deres barn. Forældrene skal samarbejde om barnets udvikling med de professionelle. I politikken optræder et "vi professionelle". Det "vi professionelle" omfatter alle ansatte på børne- og ungdomsområdet i Kerteminde Kommune. De professionelle og forældrene skal sammen sikre udviklingen af glade livsduelige børn og unge, der har hele verden som legeplads. For at dette skal kunne lykkes, må alle - forældre, medarbejdere og borgere i Kerteminde Kommune - støtte op om Kerteminde Kommunes Børn- og Ungepolitik. Derfor vil jeg afslutte dette forord med en opfordring til, at alle føler et ansvar for og engagerer sig i børnenes og de unges liv, trivsel og udvikling i de kommunale tilbud og i de lokalsamfund, hvor I, børnene og de unge bor.

På Børn- og Skoleudvalgets vegne,

Solveig Gaarsmand
Formand for Børn- og Skoleudvalget
Maj 2012

*"Kom ud til kanten, sagde han
Vi er bange, svarede de
Kom ud til kanten, gentog han.
Og de kom, og han skubbede til dem
- og de fløj."*

Guillaume Apollinaire

Vision:

Glade livsduelige børn og unge har hele verden som legeplads!

Sammen støtter vi udviklingen af børn og unge som:

- har forskellige kompetencer - og bruger dem!
- er kreative og nysgerrige - og sprudler!
- vokser gennem fællesskaber - og tager ansvar for dem!
- kender og udfordrer deres eget potentiale - og bliver dygtigere!

1. Børnesynet – sådan ses og mødes børn og unge!

*"Et menneske kan leve uden sit syn,
en blind er også et menneske.
Men hvis man ikke bliver set,
så er man ingenting."*

Per Olov Enquist

Alle børn og unge ses, mødes med respekt og har medbestemmelse på egne forhold.

- Vi ser børnene som unikke personer med hver deres særlige forudsætninger, behov og potentialer.
- Vi forholder os til børnene, som de er og lytter til det, de fortæller.
- Vi inddrager dem i beslutninger, der vedrører dem.
- Vi er opmærksomme på helt små børns signaler, som vi handler på, hver gang de giver anledning til det.
- Vi giver både de små og de store børn en aktiv rolle i deres egen udvikling og læring.
- Vi ser forældrene som de absolut vigtigste personer i børns og unges liv.
- Vi ser aldrig børn og unge som et problem; barnet eller den unge kan være i problemer. Løsningen på problemerne kan findes ved at arbejde med de relationer, barnet eller den unge indgår i. Dette arbejde sker i samarbejde med barnet, den unge, forældrene og andre personer, der er relevante for barnet.
- Vi anerkender betydningen af børns venskaber med børn og støtter bestræbelser på at danne venskaber.

Denne grundholdning gælder såvel i hverdagen, som i de situationer, hvor der skal træffes betydningsfulde beslutninger for barnet.

Børnesynet retter sig mod alle børn og unge mellem 0 og 18 år.

Alle børn og unge har ret til udvikling, beskyttelse og medbestemmelse

Alle børn og unge har ret til en god og tryk barndom, hvor de kan lære og vokse gennem passende udfordringer. Det er vi voksnes ansvar, at alle børn og unge beskyttes mod vilkår, der truer deres sundhed og udvikling.

Grundvilkårene for oplevelsen af en god og tryk barndom er:

- Forældre eller andre voksne i barnets eller den unges liv, der tager ansvar for barnet eller den unges trivsel og udvikling.
- helhed og sammenhæng i barnet eller den unges liv
- barnet eller den unge har selvtillid og selvværd
- barnet eller den unge har glæde ved livet
- barnet eller den unge kan se en mening med de livsvilkår, barnet eller den unge har
- barnet eller den unge har evne til og mulighed for at indgå i sociale relationer og fællesskaber

Barnets og den unges forældre eller andre nære voksne er altid forpligtede til at drage omsorg for barnet eller den unge.

Vi professionelle har en særlig forpligtigelse. Vi skal være opmærksomme på, om forældre eller andre i barnets eller den unges liv sørger for, at grundvilkårene for en god og tryk barndom er tilstede.

For de børn og unge som i hele deres livsforløb er afhængige af en konstant og vedvarende professionel hjælp, skal omsorgen og hjælpen gives på en måde, som sikrer børn og unge samme opvækstvilkår som deres jævnaldrende. Det betyder, at de skal have de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv.

" Bag ethvert problem, gemmer der sig en frustreret drøm - eller ønsket om noget bedre - så lad os tale om det."

Peter Lang

Metoderne - sådan gør vi til barnet og den unges bedste

Den anerkendende dialog med barnet eller den unge som grundmetode

For at få kendskab til, hvad det enkelte barn og den enkelte unge tænker om sit liv og sin særlige situation, må vi være i dialog med barnet og den unge. Gennem dialogen forstår vi barnet og den unge og sætter os ind i de følelser og tanker, barnet og den unge har om sit liv.

Vi skal kunne rette blikket ud i verden gennem barnets eller den unges øjne. Det er vigtigt, at vi ikke fortolker, det vi ser, men anerkender, at barnet og den unge ser verden ud fra sit perspektiv. Derved kommer vi i "børnehøjde" og viser respekt for og anerkendelse af barnets syn på verden. Barnet eller den unge er eksperten i sit eget liv.

Når vi anvender dialogen som metode, er det vigtigt at sætte fokus på:

- hvad er betydningsfuldt for barnet?
- hvordan ser barnet på sig selv?
- hvilken viden har barnet om sin egen situation?
- hvilke ressourcer og færdigheder har barnet?
- hvad er barnets oplevelse af dets nære relationer?

Når der er tale om helt små børn, som endnu ikke har et sprog, er vi opmærksomme på deres signaler; deres evne og lyst til at være i øjenkontakt og til at smile, deres lyde og kropssprog. Vi har fokus på barnets evne og lyst til at indgå i en sund og naturlig relation med barnets nære omsorgspersoner.

Arbejde med børns og unges mestringsstrategier som metode

Vi professionelle er bevidste om, at børn og unge har mange måder at mestre selv svære livsvilkår på. Børnenes mestringsstrategier skal understøttes og samtidig skal vi være opmærksomme på de beskyttelsesfaktorer, som det enkelte barn besidder og er omgivet af. Her tænker vi f.eks. på barnets kompetencer, nære relationer, robusthed og håb for fremtiden.

Når alle, der har med barnet og den unge at gøre, identificerer og understøtter barnets og den unges personlige robusthed og særlige kompetencer, fremmer det barnets og den unges oplevelse af at være set og mødt.

Tidlig opsporing og tværfagligt samarbejde som metode

Jo tidligere vi professionelle får øje på det, som giver anledning til undren, jo tidligere kan vi undersøge, hvad det handler om. Dermed kommer vi også hurtigere i gang med at ændre på omstændighederne omkring det, der gav anledning til undren.

Børn og unge skal så tidligt som muligt sikres støtte og hjælp i vanskelige situationer ved en tidlig tværfaglig indsats. Forudsætningen for et godt tværfagligt arbejde er, at alle involverede ved, hvordan de kan og skal handle, hvis de bliver bekymrede for et barn.

Vi professionelle samarbejder på tværs af faggrupper og sektorer om at sikre at vigtig viden om børns og unges trivsel formidles, så der kan skabes helhed og sammenhæng i indsatser.

Udgangspunktet for alle vores handlinger er, at de skal være til "barnets bedste". Det forudsætter, at vi professionelle altid inddrager andre relevante faggrupper i drøftelser, hvor der er bekymringer for børn.

"Lærere åbner døren. Man går selv ind."

Kinesisk ordsprog

"Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han har holdt noget af dets liv i sin hånd."

Løgstrup

2. Børne- og ungepolitik

2.1 Glade livsduelige børn og unge får vi:

- når vi ser forældre, netværk og lokalsamfund som aktive medspillere i børn og unges liv og udvikling!

I Kerteminde kommune er det vores fornemste opgave at indbyde til at drage fælles ansvar for barnet og den unges trivsel, vækst og udvikling i en tillidsfuld og anerkendende dialog.

Vi voksne - forældre og professionelle - spiller en afgørende rolle for barnets og den unges dannelse. Forældrene er de absolut vigtigste personer i barnets og den unges liv. Det er forældrene, som har hovedansvaret for barnets og den unges opdragelse, sundhed, trivsel og udvikling. Barnet og den unge har brug for, at forældrene deltager aktivt i barnets eller den unges liv.

Langt de fleste børn og unge i Kerteminde Kommune vokser op under gode vilkår. De har forældre, der kan give dem den nødvendige støtte og omsorg. Det er dog ikke alle børn i Kerteminde Kommune, der er så heldige. Disse børn og unge har vi professionelle et særligt ansvar for. Vi har til opgave at støtte de forældre, som ikke har tilstrækkelige ressourcer, og styrke dem til at kunne varetage deres ansvar for børnene og de unge.

Ansvar for vores børn og unges trivsel, vækst og udvikling rækker ud i lokalsamfundet, hvor børnene og de unge bor og færdes. Alle børn og unge har behov for gode relationer. Især børn og unge i udsatte positioner har behov for hjælp til at skabe den gode fortælling om dem selv. I alle lokalsamfund findes voksne, f.eks. frivillige i foreningslivet eller blandt de lokale erhvervsdrivende, der gerne vil yde en særlig indsats for børn og unge og deres familier. Dem er vi opmærksomme på og samarbejder med.

Børn og unges trivsel er afhængig af, at de oplever helhed og sammenhæng i deres hverdag. Vi professionelle har ansvar for, at børnene, de unge og deres forældre oplever helhed og sammenhæng i overgangene mellem de kommunale tilbud – og er trygge i overgangene. Vi professionelle har også ansvar for at give hinanden tilstrækkelig viden om det barn eller den ung, der skal bydes velkommen et nyt sted.

Mål:

Alle forældre tager ansvar for deres barns trivsel, sundhed og udvikling og deltager aktivt i dets liv.

Alle børn og unge oplever sig som en del af lokalsamfundet.

Alle børn, unge og forældre oplever sammenhæng i overgangene i barnets liv.

Indsatser:

Vi opnår glade og livsduelige børn og unge, når vi drager fælles ansvar for barnets og den unges trivsel, vækst og udvikling.

Det sker f.eks. ved at:

- Vi professionelle er ansvarlige for at medvirke til tryghed og tillid i samarbejdet med forældrene, børnene og de unge
- Vi professionelle fremmer samarbejdet med forældre, netværk og lokalsamfund
- Vi professionelle udbygger det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde
- Kerteminde Kommune udvikler og bruger lokale indsatser
- Kerteminde Kommune støtter op om et varieret fritidsliv for alle børn og unge

"It takes a whole village to raise a child"

Hillary Clinton.

”Det er ikke fordi, ting er vanskelige, at vi ikke tør. Det er fordi, vi ikke tør, at ting er vanskelige.”

Seneca

2.2 Glade livsduelige børn og unge får vi: - når vi tager fat i den spæde bekymring!

Langt de fleste børn og unge i Kerteminde Kommune har en god og tryk barndom. En god og tryk barndom handler først og fremmest om at blive set. Det er derfor vigtigt for barnet og den unge, at vi voksne, forældre som professionelle, har blik for, om barnet eller den unge har:

- Voksne, der tager ansvar for barnets eller den unges opvækst
- Helhed og sammenhæng i barndommen
- Livsvilkår, som barnet eller den unge oplever som meningsfulde
- Passende modspil
- Tro på sig selv, sit eget værd og sine evner
- Glæde ved livet
- Evne til at indgå i sociale relationer og fællesskaber

I alle børn og unges liv kan indtræffe hændelser, som giver anledning til en begyndende bekymring for barnets eller den unges trivsel. Tager vi fat i den spæde bekymring, er indsatsen ofte mindre indgribende over for barnet, den unge og familien. Vi voksne, der i hverdagen er tæt på barnet, har en særlig forpligtelse til at se de små tegn på faldende trivsel. En afgørende forudsætning for, at alle børn og unge trives er, at vi fremmer en kultur, der arbejder målrettet og tværfagligt med at få øje på de børn og unge, der giver anledning til en spæd bekymring. En anden forudsætning er, at vi hurtigt bliver bevidste om, hvad bekymringen drejer sig om og hvordan vi skal handle på den.

Mål:

Alle børn og unge trives og færre har brug for særlige tilbud

Indsatser:

Vi opnår glade og livsduelige børn, når vi handler på den spæde bekymring.

Det sker f.eks. ved at:

- Alle voksne - forældre, de frivillige i foreningslivet og vi professionelle - ser og handler altid på den spæde bekymring.
- Vi professionelle har viden om og gør brug af tværfaglig støtte til den spæde bekymring
- Vi professionelle udvikler et fælles sprog og en fælles forståelse af, hvad en spæd bekymring er, hvordan vi skal reagere og hvorfor vi skal reagere

"Gå ikke foran mig. Måske vil jeg ikke følge dig. Gå ikke bagved mig. Måske vil jeg ikke føre an. Gå bare ved siden af mig og vær min ven."

Albert Camus

2.3 Glade livsduelige børn og unge får vi - når vi fremmer mangfoldighed og forskellighed i fællesskabet!

Mangfoldighed og forskellighed i en børne- eller ungegruppe er en berigelse for fællesskabet og en gave til det enkelte barns og den enkelte unges udvikling. Igennem fællesskaber lærer børn og unge at knytte kontakter og drage omsorg for andre. Igennem mødet med det anderledes inspireres børn og unge og lærer at samarbejde og blive mere tolerante.

I alle vores dag-/døgntilbud og skoler arbejder vi professionelle på at skabe inviterende fællesskaber. Alle har noget, de kan bidrage til fællesskabet med. Selvom alle er forskellige og har forskellige behov, accepterer vi alle hinanden og udviser omsorg og hjælpsomhed over for hinanden. Det gælder børn, unge, forældre og professionelle.

Alle professionelle samarbejder om at yde en koordineret og målrettet indsats for at ruste barnet og den unge til at begå sig i livet nu og fremover. Når indsatser vælges, er vi professionelle bevidste om, at børn og unge har forskellige behov og forudsætninger.

I fritiden mødes børn og unge i kultur- og foreningslivets fællesskaber, hvor der er plads til alle. Børn og unge i udsatte positioner har særligt brug for fritidens fællesskaber, hvor de kan mødes med andre børn, unge og voksne som dem, de er.

Mål:

Alle børn og unge oplever glæden ved at være en del af fællesskaber og venskaber.

I alle fællesskaber er der plads til mangfoldighed og forskellighed.

Indsatser:

Glade livsduelige børn og unge får vi, når vi fremmer mangfoldighed og forskellighed i fællesskabet.

Det sker f.eks. ved at:

- Vi voksne går foran og viser vejen
- Vi voksne lærer børn og unge om anerkendende dialog og gensidig respekt
- Vi voksne har for øje at skabe en inkluderende kultur

- Vi voksne deler viden om vigtigheden af at føle sig som en del af fællesskabet
- Vi professionelle tilpasser vores praksis, så det enkelte barn og den enkelte unge kan indgå i og få udbytte af fællesskabet.

"Der er altid noget, man er god til. Man skal bare finde ud af, hvad det er !"

Ole Lund Kierkegaard

2.4 Livsduelige glade børn og unge får vi - når vi ser og støtter barnets og den unges potentiale, så verden og livet kan indtages og udforskes!

Vi professionelle skaber meningsfulde institutioner og skoler. Det vil sige funktionelle og æstetiske rammer, der indbyder til leg og eventyr, læring og fordybelse, fællesskab og venskab.

Igennem anerkendende dialog får vi kendskab til, hvad barnet eller den unge tænker om sig selv og sit liv.

Det er både forældrenes og vi professionelles opgave at have blik for barnets eller den unges potentiale. Vi støtter børnene og de unge i at vokse personligt og socialt, samt i at tilegne sig kompetencer og viden for derigennem at opnå dannelse og uddannelse.

Vi voksne er bevidste om, at børn og unge i dag vokser op som borgere i et globalt samfund.

Trivsel skabes ved, at vi voksne giver børnene og de unge betryggende medspil og oplevelsesrigt modspil. Trivsel, læring og kreativitet går hånd i hånd og fremmer nysgerrige og foretagsomme børn og unge.

Mål:

Alle børn og unge får lyst til at opleve og lære.

Alle børn og unge bliver udfordret på deres potentiale.

Alle børns og unges kompetencer udvikles, så de får en uddannelse.

Indsatser:

Igennem tværfagligt samarbejde og anerkendende dialog mødes vi og deler ansvaret for at skabe nysgerrige og foretagsomme børn og unge.

Det sker f.eks. ved at:

- Kerteminde Kommune skaber kompetente og professionelle dag-, døgn- og skoletilbud
- Kerteminde Kommune skaber fysiske rammer, der opfordrer til oplevelser, virkelyst og fordybelse
- Vi professionelle anvender den anerkendende dialog til at få kendskab til barnets eller den unges tanker
- Alle voksne understøtter børns og unges talenter, potentialer og styrker
- Vi professionelle reflekterer over egen praksis

- Vi professionelle målretter praksis til det enkelte barn eller den enkelte unge
- Vi professionelle er bevidste om, at nutidens børn og unge er borgere i en global fremtid
- Vi professionelle støtter alle børn og unge, så de bevarer lysten og evnen til at lære nyt hele livet.

"Man kan ikke lære at lade være med at gøre det forkerte - men man kan lære at gøre mere af det rigtige."

Peter Lang

2.5 Glade livsduelige børn og unge får vi - når vi ser deres sundhed i en sammenhæng og deres sundhed indgår i alle vores indsatser!

Sundhed er udgangspunktet for, at børn og unge kan udnytte deres muligheder fysisk, psykisk og socialt.

Sunde vaner øger barnets og den unges velvære og trivsel. Sunde og gode vaner grundlægges tidligt i livet. Her er forældrene vigtige rollemodeller.

Sundhed hos børn defineres af Sundhedsstyrelsen som:

- Alderssvarende udvikling mht. vækst, motorik og sanser samt psykisk og social udvikling
- Alderssvarende funktionsevner og kompetencer
- En grundstemning præget af livsmod og glæde
- Fravær af alvorlig eller tilbagevendende sygdom

Sundhed afhænger også af de indre ressourcer, børnene opbygger gennem barndommen.

Når børn og unge oplever sammenhæng i livet, at livet er forudsigeligt og at livet er til at håndtere, opbygges modstandskraft hos børnene og de unge, som betyder, at de bliver bedre i stand til at håndtere de livsvilkår, de har og derved undgå sygdom.

Langt de fleste børn udvikler sig sundt og godt. Dog har nogle børn brug for ekstra støtte til at opnå en sund udvikling. Forældrenes sociale og økonomiske vilkår har betydning for børn og unges sundhed. Nogle børn har også fysiske og psykiske udfordringer, der fordrer en særlig støtte. Over for disse børn og unge har vi professionelle sammen med forældrene en særlig forpligtelse, så de får mulighed for at opnå en sund udvikling på lige vilkår med deres jævnaldrende.

Børn og unges sundhed afhænger i høj grad af forældrenes og det øvrige netværks omsorg og støtte. Det har især betydning for de små børns udvikling, at de er sammen med kompetente og nærværende voksne. Det gælder først og fremmest i familien, men også når barnet er sammen med vi professionelle. De større børn og de unge har brug for viden og gode rollemodeller for at kunne træffe de sunde valg.

Mål:

Børn og unge træffer bevidst sunde valg.

Indsatser:

Vi opnår sunde børn og unge, der er glade og livsduelige ved f.eks. at:

- Vi professionelle har sundhed for øje i alle handlinger
- Vi professionelle støtter forældrene og børn og unge i at vælge det sunde liv
- De kommunale dagtilbud og skoler udvikler hver for sig og i samarbejde med de frivillige foreninger tilbud, så børn og unge får let adgang til at vælge det sunde liv
- Vi professionelle tilrettelægger sundhedsfremmende og forebyggende indsatser både tværsektorielt, tværfagligt og i samspil med børnene og de unge og deres forældre.
- Kerteminde Kommune udarbejder vejledende overordnede politikker på sundhedsområdet.